

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Academie Berchem beeldende kunsten te Antwerpen

Hoofdstructuur dko

	Instellingsnummer	49767
	Instelling	Academie Berchem beeldende kunsten
directeur		Linde DESMET
adres		Frans Van Hombeeckplein 29 - 2600 BERCHEM
telefoon		03-292.63.00
fax		03-292.63.19
e-mail		acad.beeld.berchem@so.antwerpen.be
website/URL		www.academieberchem.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	5/11/2012, 7/11/2012, 8/11/2012, 9/11/2012, 10/11/2012, 12/11/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	19/12/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	5/02/2013
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Quix
	Teamleden	William Ploegaert
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Opties/instrumenten in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 beeldende kunst - algemeen beeldende vorming (graad: I)	7
3.2 beeldende kunst - glasschilderkunst (graad: h4 s)	9
3.3 beeldende kunst - kunstambacht: boekkunst (graad: h5 s)	11
3.4 beeldende kunst - mode en theaterkostuums (graad: h5)	12
3.5 beeldende kunst - schilderkunst (graad: h4 s)	13
3.6 beeldende kunst - toegepaste grafiek (graad: h5)	15
4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.2 Evaluatie	17
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	18
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	19
6.1 Wat doet de academie goed?	19
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	20
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	20
7. ADVIES	20
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De academie Beeldende Kunst Berchem is binnen het stedelijk deeltijds kunstonderwijs van Antwerpen de grootste academie met een leerlingenaantal dat nog altijd stijgt. De academie biedt een zeer brede waaier aan opleidingen aan, waarvan een aantal uniek voor Vlaanderen. De aansluiting van het Instituut Roger Avermaete ligt hier mee aan de basis.

De lagere graad algemeen beeldende vorming wordt in verschillende wijkafdelingen georganiseerd en kent gedurende een tiental jaar een gestage stijging van het leerlingenaantal. De infrastructurele omstandigheden en de beperkte leerbegeleiding leiden ertoe dat de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd worden.

De ateliers in de focus in de hogere graad realiseren in hoge mate de leerplandoelstellingen. Het atelier glasschilderkunst biedt meer dan de leerplandoelstellingen vooropstellen. Het glasobject en zelfs het glasblazen komen aan bod, wat de opleiding uniek maakt. Ook het atelier Kunstambacht boekkunst is uniek en creëert een sfeer waar naast ernst voor het vak ook de zorg voor het boek als kunstzinnig object wordt bijgebracht. Het atelier mode en theaterkostuums slaat vanaf dit schooljaar een nieuwe weg in. Een duidelijke profilering en een dynamische leerbegeleiding worden ingezet om de leerplandoelstellingen te realiseren. De grootste optie in de academie is het atelier schilderkunst. De instroom blijft stijgen. De degelijke begeleiding van de studenten en de onderwijskundig gefundeerde evaluatie zijn de grote troeven van dit atelier. Een goed uitgebouwd leertraject en een individuele begeleiding met aandacht voor de persoonlijke inbreng in het atelier toegepaste grafiek leiden ertoe dat verschillende afgestudeerden met deze opleiding professioneel aan de slag gaan.

Het nascholingsbeleid is geënt op het algemeen nascholingsplan van de divisie dko. Voorlopig is dit beleid nog weinig geconcretiseerd in een eigen nascholingsbeleid in de academie. Het personeel volgt nascholingen maar de opvolging en multiplicatie ervan is nog niet geïmplementeerd. Wat de evaluatie van leerlingen betreft is de academie volop bezig met nieuwe ideeën te ontwikkelen zowel op het vlak van het evaluatieproces als op het vlak van de rapportering. In verschillende ateliers zijn er voorbeelden van good practices aanwezig.

Het AGSO, de divisie en de academie zijn de drie spelers in de beleidsvoering. Zo worden o.a. nascholing, personeelsbeleid, kwaliteitszorg vanuit het algemeen beleid van de divisie aangestuurd. De directie slaagt erin om een vertaling te maken naar de academie. Zij faciliteert, begeleidt, motiveert en stimuleert het personeel het beste van zichzelf te geven. Dit resulteert in een dynamisch, gedreven en enthousiast lerarenteam dat instaat voor een kwaliteitsvolle begeleiding van leerlingen binnen het deeltijds kunstonderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting
beeldende kunst algemeen beeldende vorming (graad: I)
beeldende kunst glasschilderkunst (graad: h4 s)
beeldende kunst kunstambacht: boekkunst (graad: h5 s)
beeldende kunst mode en theaterkostuums (graad: h5)
beeldende kunst schilderkunst (graad: h4 s)
beeldende kunst toegepaste grafiek (graad: h5)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Milieu
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op:

3.1 beeldende kunst - algemeen beeldende vorming (graad: I)

Voldoet niet

Motivering

De omstandigheden inzake infrastructuur en uitrusting (zeker in de wijkafdelingen) en de aard van de leerbegeleiding hebben een negatieve invloed op creativiteit, experimenteren en de ontwikkeling van vaardigheden en leiden tot resultaten die niet aan de leerplandoelstellingen beantwoorden.

Vaststellingen

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Het aantal leerlingen in de lagere graad bedraagt ten opzichte van het totale aantal leerlingen van deze academie "slechts" 42,7 %. Dat is opvallend minder dan de verhoudingen op landelijk niveau: in de meeste academies bedraagt dit meer dan 50%. Dit wordt slechts ten dele verklaard door het ruime aanbod in de hogere en specialisatiegraad, vooral daar de verschillende wijkafdelingen tot een brede recrutering van lagere graadskinderen kunnen bijdragen en dus een tegengewicht kunnen bieden voor de brede recrutering van de volwassenen dankzij de vele opties in de hogere graad, een direct gevolg van de overname van het voormalige Instituut Roger Avermaete.

Cijfers door de directie ter beschikking gesteld, tonen een significante uitval (soms tot 50%) bij de overgang van het ene leerjaar naar het andere of van de lagere naar de middelbare graad. Toch is er, door een constante instroom, een gestage toename te merken van het aantal leerlingen in de lagere graad. Maar de verhoudingen wijzigen nauwelijks, gezien het feit dat ook de andere graden in deze academie een soortgelijke groei kennen.

Ook al bevindt zich hier en daar een kind van buitenlandse origine, het merendeel van de leerlingen in de lagere graad is afkomstig uit de autochtone bevolkingsgroepen.

Uit de aanwezige werken en de opdrachten waar de kinderen tijdens de momenten van het klasbezoek mee bezig zijn, spreekt niet echt grote kwaliteit. De resultaten ogen vaak clichématig en tonen weinig diversiteit.

Onderwijsaanbod

Referentiekader planning

Evenwichtig en volledig

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De directie vraagt van elke leraar een jaarplan, voorafgegaan door een korte visietekst. De jaarplannen verschillen van vorm en detaillering (een recent vergaderverslag vermeldt daaromtrent dat "het niet noodzakelijk is om per les het lesonderwerp en de opdracht al vast te leggen, maar wel de doelstellingen die je per jaar wil bereiken"). In de jaarplannen worden kerndoelen omschreven, gebaseerd op de leerplandoelstellingen. Er is ruimte voor verschillende methodieken (zie verder bij 'leerbegeleiding'). Dit schooljaar werd een coördinator voor de lagere graad aangesteld om o.a. de samenhang tussen de leerjaren te optimaliseren.

Onderwijsorganisatie

Onderwijstijd

Groeiperingsvormen

De meeste leerjaren volgen het systeem van 2 lessen per week. Enkel het 5de en het 6de leerjaar komen 3 lessen per week. Er is voor deze kinderen een pauze voorzien na het 2de lesuur.

Het artistiek pedagogisch plan (app) van de academie vermeldt

dat de leerlingen in de lagere graad waar mogelijk volgens leeftijd worden ingedeeld. Er wordt echter bewust gekozen om kinderen van het 1ste jaar samen te zetten met kinderen van het 2de jaar. Dit om “het leren van en met elkaar te bevorderen”. Waar verschillende leeftijden in één groep samengebracht zijn, worden de opdrachten, aldus het app, “gedifferentieerd”. Tijdens de bezoeken aan klassen waarbij verschillende leeftijden waren samengebracht was er echter weinig van deze vooropgestelde differentiatie te merken, noch in aard van opdracht noch in wijze van begeleiding (zie verder bij ‘leerbegeleiding’). De groepen worden bewust klein gehouden: 16 à 18 leerlingen maximum per groep. Dit moet in principe in het voordeel zijn van individuele aanpak en leerlinggerichte methodieken, waar in deze academie plaats voor is.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De leerkrachten beschikken niet allemaal over ICT materiaal, zeker niet in de wijkafdelingen. Eigen (privé) laptops moeten dit gemis opvullen. Er is geen specifieke bibliotheek. Leerkrachten voorzien ook hier van huis uit in het nodige materiaal. In één wijkafdeling is er wel een leeshoek met enkele boeken ter beschikking. In de wijkafdelingen is er ook geen vaste voorraad aan didactisch materiaal (voor de opbouw van stillezens en dergelijke).

Infrastructuur

Geen enkel lokaal dat in de wijkafdelingen door diverse basisscholen aan de academie ter beschikking wordt gesteld, kan voldoen aan de normen die door het leerplan worden bepaald. Het leerplan drukt trouwens zelf al de vrees uit: *“ruimten waar taalcurssussen of basisonderwijs doorgaan, zijn gezien de beperkende infrastructuur niet de geschikt(st)e werkplaatsen voor kunstonderwijs”*. Er is geen opbouw van een kunstzinnige sfeer mogelijk aangezien de lokalen na gebruik dienen ontruimd te worden. In de meeste van die lokalen is het niet toegelaten om het werk van de kinderen aan de muur te (laten) hangen. Het meubilair is in de meeste gevallen niet aangepast (men gebruikt doorgaans het aanwezige school- of eetzaalmeubilair) of moet worden afgedekt, net als vloer of vloerbedekking. In het beste geval kan de academieleraar in een wijkafdeling over een eigen berghok beschikken maar meestal moet één kast volstaan om al het materiaal en de werkjes van de kinderen in op te bergen. Sommige lokalen beantwoorden bovendien niet aan de vereisten inzake (brand)veiligheid en woonbaarheid (akoestiek, verluchting). Het valt op dat geen enkele ‘gastschool’ met de aanwezigheid van de academie in haar gebouw(en) uitpakt: er is geen bewegwijzering naar het betreffende lokaal noch enige andere aanduiding of bekendmaking die naar het dko-atelier verwijst. Dit alles heeft een duidelijke impact op het (niet) bereiken van de leerplandoelstellingen. De teneur is gecrispeerd: het schoolmeubilair en de vrees in het toegewezen lokaal iets vuil of stuk te maken is weinig stimulerend voor de creatieve processen. Het aanbod van materialen is beperkt, wat niet tot experimenteren aanzet. Zowel twee- als driedimensionaal werk wordt klein gehouden. Er is, letterlijk en figuurlijk, weinig bewegingsvrijheid. Zelfs in de ‘hoofdschool’ moeten sommige groepen van de lagere graad hun ruimte delen met andere gebruikers (van de hogere graden). Deze ruimte- en bewegingsbeperking hindert het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

De leerkrachten hebben een lijst met beoordelingscriteria opgesteld. Deze lijst is exhaustief en moeilijk te hanteren. Ze wordt wel gebruikt bij het bepalen van de kerndoelen bij het opstellen van de jaarplannen (zie bij ‘Onderwijsaanbod’). Evaluatie

gebeurt dan ook voornamelijk op basis van het al dan niet bereiken van deze kerndoelen.

Rapporteringspraktijk

Momenteel dienen de leerkrachten een formulier in te vullen en aan de leerling mee te geven bij wijze van rapport. Niemand is daar echter tevreden mee: de in te vullen aandachtspunten zijn te vaag of werken clichématige en nietszeggende ("OK") opmerkingen in de hand. Onder leiding van de nieuw aangestelde vakgroepcoördinator wordt gewerkt aan een beter systeem.

Leerbegeleiding *Zorgzaam en uitdagend* *Leerlingvolgsysteem*

Er blijkt een sterke sturing van de leerkrachten te zijn, hetzij bij de aanbreng van de opdracht, hetzij tijdens de uitvoering er van en vaak zelfs bij beide. Het werk van verschillende kinderen vertoont grote gelijkenis omdat het in belangrijke mate wenst te beantwoorden aan het verwachtingspatroon van de leerkracht. Het valt tijdens de lesbezoeken op hoe vrijwel elke leerkracht vertrekt vanuit een (voorgelezen) verhaaltje. Waar verschillende leeftijden samen zitten blijkt in de meeste gevallen geen differentiëring te worden aangewend: in graadsklassen werkt iedereen aan de zelfde opdracht en wordt ook op een zelfde manier begeleid. Zowel differentiatie naar leeftijd als naar inhoud dringt zich op. De directie laat verschillende methodieken toe in de mate dat de leerplandoelstellingen worden bereikt. De impact van die alternatieve methodes wordt echter ingeperkt door de omstandigheden waarmee de leerkrachten, vooral in de wijkafdelingen, rekening dienen te houden (cfr. supra).

Deskundigheidsbevordering *Nascholingen* *Verspreiding van expertise*

Elke leraar mag beslissen welke nascholing hij of zij wenst te volgen. Uit de lijst van gevolgde nascholingen blijkt dat veel leerkrachten een zelfde nascholing volgen. De meeste nascholingen situëren zich binnen de specifieke artistieke sfeer. Er is geen gestructureerde kennisoverdracht geïnstalleerd op dit moment. Daar wordt onder leiding van de coördinator aan gewerkt. Vorig schooljaar heeft het lerarenteam een traject doorlopen o.l.v. een cultuureducatieve organisatie, dat meer op inhoudelijke thema's inzoomde. De implementatie van het geleerde is op het moment van de doorlichting nog niet gestart.

3.2 beeldende kunst - glasschilderkunst (graad: h4 s)

Voldoet

Motivering

Een bijzonder degelijke uitrusting en een uitgekiende leerbegeleiding zorgen er voor dat de leerplandoelstellingen worden bereikt, en meer: het atelier besteedt ook ruime aandacht aan het glasobject en zelfs glasblazen, wat het uniek maakt in Vlaanderen.

Vaststellingen

Outputgegevens *Leerprestaties* *Outcomes* *Vervolgonderwijs* *Tevredenheid*

Dit atelier kent, na een kleine dip in 2009-10 vooral de laatste paar jaren een significante toename van het aantal leerlingen (momenteel 43), ook van buiten Vlaanderen (vnl. Nederland). Net als bij het atelier boekkunst betreft het hier een trouw en toegewijd publiek dat jaar na jaar doorstroomt tot het einde van de cyclus. Het atelier komt regelmatig naar buiten via tentoonstellingen en andere projecten. De resultaten daarvan zijn nog her en der te zien en getuigen van vaardigheid en originaliteit in het aanwenden van de materie glas. De verwerking van dit materiaal beperkt zich niet tot brandschilderen of glas-in-lood maar heeft zich, onder impuls van de leerkrachten verder ontwikkeld tot driedimensionale technieken en zelfs glasblazen (zie verder bij 'onderwijsaanbod'). Dat maakt het atelier uniek in Vlaanderen. Net als bij het atelier

boekkunst zorgt het kleine milieu er voor dat er een levendige uitwisseling bestaat met glaskunstenaars, glasmusea en vroegere leerlingen die zich tot doorgedreven beoefenaars hebben ontpopt. Elk jaar verschijnt in een vaktijdschrift een verslag over de eindejaarstentoonstelling van dit atelier.

Onderwijsaanbod
Referentiekader planning
Evenwichtig en volledig
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

Er is een jaarplan, voorafgegaan door een visietekst, zoals gevraagd door de directie. Het jaarplan houdt rekening met de leerplandoelstellingen voor het vak 'glasschilderkunst'. Dit atelier gaat echter verder en voegt ook driedimensionale verwerking van glas aan de leerdoelen toe. Er wordt daarnaast een (vrij te volgen) module 'glasblazen' aangeboden voor de laatste jaren. Hiermee begeeft het atelier zich op het terrein van het kunstambacht 'glaskunst', een benaming waarmee het atelier zich overigens afficheert. Deze specifieke benadering komt de kwaliteit van de afdeling ten goede: glas wordt als materie veel meer artistieke mogelijkheden toegedicht dan het louter tweedimensionale en haakt daarmee in op recente tendensen in de ontwikkeling van de glaskunst. De vraag kan worden gesteld in hoeverre dit atelier geen begin kan maken met het opstellen van een geactualiseerd leerplan voor het specifiek artistiek atelier 'Glaskunst'

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

Het atelier is bijzonder goed uitgerust met voldoende materieel om een vrij aanzienlijke hoeveelheid leerlingen aan het werk te kunnen stellen. Alle machines, ovens en andere toestellen zijn bovendien van professionele kwaliteit. De ovens en machines bevinden zich in het souterrain waar voldoende afvoer van schadelijke gassen is. In dit souterrain is ook gezorgd voor invallend daglicht en de noodzakelijke verluchting. Verwerkingsmateriaal wordt aangekocht bij gespecialiseerde firma's en aan voordelige prijzen aan de leerlingen aangeboden. Er wordt ook veel materiaal gerecycleerd. De leerkrachten beschikken over gespecialiseerde literatuur en didactische voorbeelden die zij zelf verzamelen vanuit hun eigen vakinteresse.

Infrastructuur

Het atelier beschikt over voldoende ruimte (verschillende werkplaatsen, verspreid over een vleugel van de hoofdschool) om de vrij grote groep leerlingen comfortabel te kunnen laten werken.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Valide
Betrouwbaar

De evaluatie gebeurt op basis van specifieke criteria die door de leerkrachten werden bepaald. De leerlingen krijgen voortdurend feedback maar verder is het systeem van evalueren in dit atelier weinig doorzichtig. Voor de eindejaarsstudenten is er, zoals vereist, een externe jury voorzien. De leerlingen zijn bij de concertaties aanwezig.

Rapporteringspraktijk

De rapportering gebeurt tijdens het jaar voornamelijk mondeling. Daarnaast is er de schriftelijke rapportering zoals vereist, maar men zoekt naar een beter systeem.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Opvallend is de bijzondere aandacht die in dit atelier wordt besteed aan het instapmoment. Elk project dat een leerling onderneemt, vangt aan met een uitgebreid onderzoek in het schetsboek. Daar worden op voorhand vorm en techniek vanuit alle mogelijke invalshoeken bekeken. Pas na dit grondig voorbereidende werk kan de leerling aan de slag gaan. Dit geldt zowel voor beginners als voor gevorderden. Beginners worden wel iets sneller, via een eerste oefening, naar een concreet resultaat geleid om de motivatie te bestendigen. Alle leerlingen krijgen aan de hand van een jaarthema de gelegenheid om een groter project uit te werken. Dit resulteert in een extra muros expositie.

Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Verspreiding van expertise</i>	De leerkrachten volgen voornamelijk navormingen binnen het kader van hun eigen vak. Ook hun (internationale) contacten en uitwisselingen binnen hun vakgebied kan als permanente navorming worden beschouwd.
--	--

3.3 beeldende kunst - kunstambacht: boekkunst (graad: h5 s)

Voldoet

Motivering

Niet alleen bereikt dit studieuze en sfeervol uitgeruste atelier de leerplandoelstellingen voor het kunstambacht Boekkunst, het slaagt er in om bijkomende aspecten als zorg voor het boek als kunstzinnig object aan te brengen.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De afdeling boekkunst is sinds de overstap naar de vijfjarige cyclus (begin jaren 2000) aanzienlijk in leerlingenaantal toegenomen (van 7 naar 30, méér dan het viervoudige!). Het is een trouw en toegewijd publiek dat zich in dit kunstambacht wenst te verdiepen. Leerlingen worden gestimuleerd om zich in deze kleine wereld in te werken. Ze nemen deel aan, vaak internationale, wedstrijden (en behalen daarin uitstekende resultaten) en doen ook na de voltooiing van de studie verder met de uitoefening van het vak, hetzij als zelfstandige, hetzij als doorgedreven amateur. De leerkracht houdt een aantal voorbeelden van de productie bij en etaleert deze in vitrinekasten bij wijze van overzicht. Uit deze voorbeelden blijkt een grote kwaliteit en originaliteit van het gerealiseerde werk.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het jaarplan is per leerjaar opgebouwd. Beginners wordt de basis bijgebracht. Er is ook speciale aandacht voor materialenkennis. Eens deze basiskennis onder de knie wordt de eigen inbreng belangrijk en kan een persoonlijk traject worden voorgesteld. Van gevorderde leerlingen wordt ondermeer gevraagd een eigen boekband te ontwerpen. Dit alles is geheel in overeenstemming met wat het leerplan van dit kunstambacht verwacht. Een bijkomend aspect is hier dat ook het boekobject aandacht krijgt. Het louter boekbinden wordt hier overstegen en evolueert naar het kunstzinnige (het boek als sculptuur door aanwending van speciale bindingen en materialen). Dit aspect wordt in de persoonlijke visietekst van de leerkracht onderstreept.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Het atelier is uitgerust met alle nodige instrumenten en materialen om de doelstellingen te kunnen bereiken. Het atelier beschikt zelfs over enkele waardevolle machines, sommige heel oud en zeldzaam. Het geeft het atelier de inspirerende atmosfeer van een vakwerkplaats. De leerkracht beschikt over een uitgebreid arsenaal aan didactische voorbeelden.
Infrastructuur	Het lokaal bevindt zich op het gelijkvloers van de hoofdschool en heeft alles om een inspirerende en motiverende omgeving te zijn. De sfeer is er ingetogen en studieus, een echte 'boekenwerkplaats'.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De evaluatie schenkt bijzondere aandacht aan het leertraject waarbij rekening gehouden wordt met beginsituaties. Iemand die van niets toch een (beperkte) vaardigheid verwerft, wordt evenzeer gevaloriseerd als iemand die zijn initiële vaardigheden heeft vervolmaakt. Voor de eindejaarsstudenten is er, zoals vereist, een externe jury voorzien. De leerlingen zijn bij de

concertaties aanwezig.

Rapporteringspraktijk Tussentijdse evaluaties en quoteringen worden doorgaans mondeling overgebracht. De criteria zijn niet altijd even transparant. Daarnaast is er een schriftelijke mededeling, zoals vereist.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem Het meest opvallende aspect bij de leerbegeleiding is dat er van bij het begin een link wordt gelegd met het boek als literair gegeven. Met andere woorden: de inhoud van het boek bepaalt de boekband. Of nog: geen goed boekband zonder betrokkenheid met de inhoud. De leerlingen wordt dan ook gevraagd specifieke boeken uit te kiezen om te binden. Dit stimuleert in elk geval de betrokkenheid van de leerling ten opzichte van de arbeid en de zorg die hij aan de boekband besteedt. Evenzeer stimulerend is de occasionele samenwerking met de afdeling toegepaste grafiek voor het uitvoeren van speciale ontwerpen. Door het kleine milieu van boekbinders is het contact met vroegere studenten en andere ateliers levendig en leerrijk.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Verspreiding van expertise De leerkracht volgt regelmatig nascholingen, voornamelijk met het oog op deskundigheidsbevordering binnen het eigen vak. Ook uitwisseling met andere (internationale) 'scholen' en deelname aan wedstrijden kan hier als navorming worden beschouwd.

3.4 beeldende kunst - mode en theaterkostuums (graad: h5)

Voldoet

Motivering

Het atelier staat aan het begin van een nieuwe episode. De instroom wordt gestimuleerd door een bewuste profilering van het onderwijsaanbod ten opzichte van nabijgelegen concurrerende opleidingen en de dynamiek van een degelijk onderbouwde leerbegeleiding.

Vaststellingen

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid Dit atelier maakt momenteel een moeilijke periode door, als gevolg van een leraarswissel. De concurrentie van nabijgelegen gelijkaardige opleidingen bemoeilijkt een nieuwe instroom. Deze afdeling richt zich momenteel voornamelijk op het aspect mode en moet eigenlijk van voren af aan beginnen, met een minimum aan leerlingen (4) onder leiding van een nieuw aangestelde leerkracht.

Onderwijsaanbod
Referentiekader planning
Evenwichtig en volledig
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren Door het accent op mode te leggen, bestaat het risico dat het evenwicht in het aanwenden van de leerplandoelen verstoord raakt. Niettemin leert het jaarplan dat de leerplandoelen wel degelijk worden nagestreefd. Een bijkomend accent is dat de artistieke aspecten van het ontwerp belangrijker worden geacht dan technische vaardigheid (van het stikken en naaien). De eerstejaars krijgen de beginselen van materiaalkennis en patroontekenen. Alle leerlingen werken rond een jaarthema.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek Het atelier beschikt over voldoende materiaal en materieel om de leerplandoelstellingen te kunnen realiseren. De leerkracht zorgt voor modetijdschriften en een uitgebreid arsenaal aan voorbeelden uit de textiel- en modewereld.

Infrastructuur Het atelier is voldoende ruim met grote tafels op geschikte werkhoogte voor patroon- en knipwerk. Het lokaal moet wel gedeeld worden met een klasgroep van de lagere graad.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De leerkracht houdt bij de evaluatie in het bijzonder rekening met inzet en gedrevenheid. Deze factoren primeren boven technische vaardigheden. Voor de eindejaarsstudenten is er, zoals vereist, een externe jury voorzien. Er wordt momenteel nog onderzocht welke vorm de eindejaarspresentatie zal aannemen (gezien het feit dat er voor dit schooljaar slechts één afstuderende leerling is)
Rapporteringspraktijk	De evaluatie wordt gedurende het jaar voornamelijk mondeling meegedeeld. Daarnaast is er de schriftelijke rapportering zoals vereist, maar men zoekt naar een beter systeem.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Ook in dit atelier wordt de instapfase zorgvuldig opgevolgd. De leerlingen krijgen een schetsboek waarin zij zoveel mogelijk inspirerend materiaal verzamelen en een soort van 'moodboards' samenstellen. Dit moet hen helpen bij het onderzoek naar materiaal- en kleurkeuzes tijdens het uitwerken van het jaarthema. Tegelijk zorgt de specifieke aandacht voor patroontekenen en materiaalkennis voor een ondersteuning bij de uitvoering van de ontwerpen.

3.5 beeldende kunst - schilderkunst (graad: h4 s)

Voldoet

Motivering

Het schilderkunstgebeuren speelt zich af in een sterke leeromgeving. De ateliers zijn sfeervol, inspirerend en aangepast aan de kunstzinnige arbeid. Het gebouw zelf bevindt zich echter in slechte staat. De begeleiding is deskundig, nauwgezet en motiverend. In de hogere jaren krijgen de leerlingen de gelegenheid om op eigen tempo en volgens eigen inzichten te werken. De evaluatie reflecteert zowel op de evolutie van de leerlingen als op de eigen onderwijskundige praktijk.

Vaststellingen

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Met bijna 150 leerlingen is de afdeling schilderkunst met ruime voorsprong de grootste afdeling in deze academie en tegelijk de grootste in het Antwerpse. De verschillende ateliers van deze optie kennen bovendien jaar na jaar een gestage toename van het aantal leerlingen. Dit is weliswaar in overeenstemming met de landelijke trend, waar schilderkunst nog steeds de meest populaire optie is, maar het constante succes is hier toch wel opmerkelijk. De leerlingen stromen systematisch door van leerjaar naar leerjaar en van hogere naar specialisatiegraad. Verschillende afgestudeerden blijven actief na hun opleiding. De leerkrachten houden contact via een expositieproject dat hen de mogelijkheid biedt om in de ontmoetingsruimte van de schildersafdeling een kleine tentoonstelling te houden. Anderzijds worden de leerkrachten door middel van uitnodigingen op de hoogte gehouden van de artistieke activiteiten van hun oud-studenten. Het werk aan de muren en op de schildersezels getuigt van schilderkundig onderzoek.
Onderwijsaanbod <i>Referentiekader planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De afdeling is opgesplitst in ateliers waar de verschillende leerjaren in ondergebracht zijn. In de eerste jaren wordt er meestal klassikaal gewerkt naar opdracht. In de latere jaren werkt men meer individueel. Er is zelfs mogelijkheid voor bepaalde leerlingen om een aparte ruimte voor zich te hebben. Het werk van de latere jaren vertoont een grotere diversiteit en persoonlijkheid. Het werk van de eerstejaars is eerder gericht op het verwerven van initiële vaardigheden. Toch is iedereen vrij om specifieke lessen zoals het tekenen naar levend model te volgen of zich doorheen de vleugel van de afdeling te bewegen en her en der iets op te steken van de

andere leerlingen of van de feedback die zij op dat moment ontvangen. Dit zorgt voor het gevoel dat iedereen door de gehele afdeling 'gedragen' wordt. De leerplandoelen worden hoe dan ook doorheen het ganse leertraject nagestreefd en bereikt.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De leerkrachten beschikken over een eigen ruimte waar ICT materiaal en een kleine bibliotheek ter beschikking zijn. De ateliers zijn uitgerust met de nodige schildersezels, tafeltjes voor materiaal en palet, kasten en rekken om afgewerkte schilderijen te stapelen. De schadelijke producten worden in een veiligheidskast opgeslagen en er is een voorraadkamer met materiaal dat aan de leerlingen kan worden aangeboden. Elke leerling krijgt een schetsboek. Er is ruimschoots materiaal aanwezig voor de opbouw van stillelevens en de presentatie van levend model.
Infrastructuur	Het gebouw waarin de afdeling schilderkunst zich bevindt is een voormalig schoolgebouw, vroeger nog gebruikt als stadsdrukkerij. Sommige delen zijn beschermd. De vleugel die door de afdeling schilderkunst wordt gebruikt bevindt zich op de eerste verdieping. Het is een bijzonder sfeervolle etage, met verschillende ruime ateliers 'en suite'. Het geheel vormt een sterke leeromgeving. De leerlingen circuleren doorheen mekaars atelier, de werken die net voltooid zijn of waar men nog de laatste hand aan dient te leggen bevinden zich op ooghoogte tegen de wand terwijl vroeger werk op hoge rekken, buiten het directe gezichtsveld, wordt gestockeerd. Er mag al iets vuil gemaakt worden en de sfeer nodigt uit tot inspiratie en arbeid. Het gebouw is echter in slechte staat. De raamkozijnen zijn verrot, de trappen missen een leuning, het geheel oogt onderkomen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig/representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	In de eerste jaren is er regelmatig een groepsevaluatie. Er is daarbij ook inbreng van externen. De leerlingen volgen gezamenlijk deze besprekingen en reflecteren over mekaars werk. Door ook de vraag te stellen naar de al dan niet ingeloste verwachtingen van de leerlingen wordt er ook gereflecteerd over de onderwijskundige aspecten. Voor de afstuderenden grijpt men terug naar de klassieke concertatie tussen de leerkrachten en externe juryleden, zonder de aanwezigheid van de studenten. De jurering gebeurt in de professionele ruimtes van een nabijgelegen kunstgalerie. De juryleden, die door de leerkrachten worden gekozen, zijn professionelen uit de kunstwereld. De beoordeling gebeurt volgens criteria die zich baseren op de leerplandoelen en de persoonlijke expertise.
Rapporteringspraktijk	Waar de leerlingen aanwezig zijn, vernemen zij direct van de beoordeelaar de feedback. Waar zij, zoals bij de eindejaarsjury, niet aanwezig zijn, vernemen zij achteraf, via een korte samenvatting, wat er over hun werk werd gezegd. Er wordt verder nagedacht over een systeem van rapporteren dat voor alle leerlingen en over de jaren heen kan gehanteerd worden.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De leerkrachten houden documentatie bij over de evolutie van elke leerling. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de beginsituatie. De evolutie van elke leerling wordt zorgvuldig geregistreerd. De begeleiding stemt zich daarop af. Zo kan elke leerling zijn eigen tempo volgen, zeker in de hogere jaren en in de specialisatiegraad. Sommige leerlingen die zich aan een specifiek project weiden, kunnen een apart lokaal toegewezen krijgen. Er is voortdurend overleg tussen de verschillende leerkrachten omtrent de evolutie van deze of gene leerling en vaak wordt er over en weer feedback gegeven. Zelfs na het afstuderen worden bepaalde leerlingen gevolgd. Regelmatig geeft men een oud-leerling de

mogelijkheid om binnen de academie te exposeren.

Deskundigheidsbevordering	Uit de lijst van gevolgde nascholingen blijkt ook hier een voorkeur voor vaktechnische vorming. Enkele leerkrachten volgden ook een preventiecursus.
<i>Nascholingen</i>	
<i>Verspreiding van expertise</i>	

3.6 beeldende kunst - toegepaste grafiek (graad: h5)

Voldoet

Motivering

Een zorgvuldig uitgestippeld leertraject en dito begeleiding brengt de leerlingen de nodige vaktechnische vaardigheden bij. Er is een duidelijke differentiatie tussen beginners en gevorderden. In hogere leerjaren wordt de persoonlijke inbreng belangrijker. De evaluatie hecht veel belang aan intake en de intensiteit van de afgelegde weg.

Vaststellingen

Outputgegevens	Deze afdeling kent sinds de overgang van h4 naar h5 (lichter programma per week) een significante toename van het aantal leerlingen (bijna een verdrievoudiging). Voor de directie is de grafische cluster één van de sterkhouders van deze academie. De leerlingen stromen in belangrijke mate door van het ene leerjaar naar het andere en van de hogere graad naar de specialisatiegraad. Na hun opleiding blijven veel oud-leerlingen hun weg te vinden in de wereld van illustratie en grafische vormgeving. Anderen, die niet de gehele cyclus doorlopen, passen hetgeen ze op de academie geleerd hebben toe binnen hun eigen, vaak creatieve beroep (eigen drukwerk edm). De leerkracht krijgt regelmatig voorbeelden van hun realisaties toegestuurd en gebruikt deze ook als didactisch materiaal.
<i>Leerprestaties</i>	
<i>Outcomes</i>	
<i>Vervolgonderwijs</i>	
<i>Tevredenheid</i>	
Onderwijsaanbod	Er is een jaarplan, gebaseerd op de leerplandoelen. Er is een vrij strikte opbouw merkbaar van de eerste leerjaren naar de laatste toe. Er is veel aandacht voor het bijbrengen van initiële vaardigheden omtrent het vak. Zelfs leerlingen met een voortraject dienen zich eerst deze vakspecifieke vaardigheden eigen te maken. Pas daarna is een grotere persoonlijke inbreng mogelijk. In het laatste jaar leidt dit zelfs tot de uitwerking van een geheel eigen project.
<i>Referentiekader planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Verticale en horizontale</i>	
<i>samenhang</i>	
<i>Klasmanagement</i>	
<i>Actief en constructief leren</i>	
Uitrusting	Het specifieke vak vereist een uitgebreid arsenaal aan ICT middelen (hard- én software). Vlak voor het bezoek was de academie het slachtoffer van een inbraak waarbij veel van dit materiaal werd ontvreemd. Het vooropgestelde lesprogramma kon op het moment van het lesbezoek dan ook niet gerealiseerd worden. Het vervangmateriaal werd intussen besteld. De leerkracht beschikt zelf over een groot archief aan voorbeeldmateriaal en andere bronnen van inspiratie.
<i>Leermiddelen en ICT</i>	
<i>Logistiek</i>	
Infrastructuur	De afdeling kan beschikken over een eigen atelier dat voldoende ruim is, met geschikt meubilair en de mogelijkheid om de resultaten op te hangen of anderszins te etaleren.
Evaluatiepraktijk	In deze afdeling start de opleiding met een uitgebreide intake van de leerlingen. Via een vragenformulier worden leerlingen aangespoord om hun verwachtingen kenbaar te maken en hun persoonlijke achtergrond te beschrijven. Deze intakeformulieren vormen de basis voor een evaluatie waarbij de intensiteit van het afgelegde leertraject minstens zo belangrijk is als de verworven vaardigheid. De evaluatie gebeurt individueel of in
<i>Evenwichtig/representatief</i>	
<i>Valide</i>	
<i>Betrouwbaar</i>	

groep. De eindejaarsstudenten worden door externen beoordeeld, zoals vereist.

Rapporteringspraktijk De rapportering gebeurt zoals vereist maar daar is niemand momenteel tevreden mee. Er wordt, zoals reeds herhaaldelijk aangehaald, aan een verbeterd rapporteringssysteem gewerkt.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem Er is een duidelijke differentiatie tussen beginnenden en gevorderden. In de eerste jaren wordt de leerling sterk begeleid in het verwerven van een aantal initiële vaardigheden (cfr. supra). In latere leerjaren komt het persoonlijk werk meer aan bod. Er is veelvuldig contact met oud-studenten en hun realisaties.

4. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- De visie op nascholing wordt vanuit de divisie dko aangestuurd. Er werd in het verleden al wel een behoeftenanalyse gemaakt maar deze werd niet omgezet in een specifiek nascholingsplan.
- De keuze van nascholingen is eerder ad hoc. Er liggen geen prioriteiten vast. Vandaar dat alle onderwerpen betreffende de vak kennis en de didactisch-pedagogische onderwerpen worden goedgekeurd.
- Quasi alle nascholingen hebben betrekking tot het verbreden van de vaktechnische specialiteit. De didactisch-pedagogische onderwerpen komen slechts zeer sporadisch aan bod. Voor de lagere graad was vorig jaar wel een traject voorzien rond didactisch-pedagogische thema's.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Er is een uitgeschreven aanvraagprocedure. Deze aanvragen worden op het niveau van de scholengemeenschap bekeken en goedgekeurd.
- De financiële ondersteuning komt er na een schriftelijke evaluatie van de nascholing.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Tot op heden is niet na te gaan wat het effect van de gevolgde nascholingen is. Er is geen strategie uitgewerkt om de opgedane kennis binnen het team te verspreiden.
- Hoewel er veel expertise in de school aanwezig is, wordt hier weinig initiatief genomen om deze expertise in het lerarenkorps te delen.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Op het vlak van het nascholingsbeleid liggen er heel wat kansen voor de academie.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Voor heel de academie is nog geen globaal evaluatiebeleid uitgewerkt. Elk atelier heeft op dit moment zijn eigen visie op evaluatie.
- De plaats en waarde van evaluatie in het onderwijsleerproces in de lagere graad is nog niet gedefinieerd. Een aantal uitgangspunten liggen al wel vast nl. het leerproces en het artistiek resultaat zijn belangrijk. Daarnaast pleit het lerarenteam voor een niet-normerende beoordeling.
- In de hogere graad is feedback geven een vast onderdeel in het leerproces waarbij zowel de leerling als de medeleerlingen uitgedaagd worden mekaars werk te beoordelen.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- De directie stelt de jury samen, waarbij de leerkrachten voorstellen kunnen doen. Men opteert ervoor om juryleden te kiezen die nauw betrokken zijn bij de kunstenwereld (galeriehouders, kunstenaars, kunstcritici).
- De juryleden beoordelen vanuit hun eigen expertise. De academie legt hen geen criteria voor.
- De ateliers krijgen de kans om de eindejaarstentoonstelling in een andere artistieke context op te stellen dan in het eigen atelier.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- Leerkrachten en juryleden evalueren vanuit de eigen expertise. Het is niet duidelijk in welke mate de leerplandoelen als basis voor de evaluatie dienen.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Sinds vorig schooljaar wordt in alle graden en opties gewerkt aan een nieuw evaluatiesysteem dat coherent en transparant zou moeten worden.

4.2.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

Volgende vaststellingen geven een beeld van de mate waarin de academie haar werking op een **doelgerichte** wijze aanpakt.

- Het rapport voor de leerlingen van de lagere graad is een middel tot communicatie met de ouders.

- De rapporten in de hogere graad dienen als leidraad voor een feedback- of evaluatiegesprek. Ze worden niet meegegeven met de studenten.
- De schriftelijke rapportering gebeurt twee keer per jaar conform de regelgeving.

Het bereiken van de vooropgestelde doelen **ondersteunt** de academie met onder andere volgende initiatieven.

- Zowel voor de lagere, middelbare als de hogere graad zijn er rapporten die door de docenten handmatig worden ingevuld. Daarnaast is er een digitaal systeem waarin de leerkrachten nogmaals scores per parameter invullen. De beide systemen zijn niet compatibel waardoor er een extra planlast gecreëerd wordt.

Volgende vaststellingen schetsen de **doeltreffendheid** waarmee dit proces verloopt.

- De rapporten in de lagere graad geven in beperkte mate de evolutie in het leerproces van de leerling weer. Het vooropgestelde doel om dit als communicatiemiddel met ouders te gebruiken wordt voorlopig niet gerealiseerd.
- Het rapport sluit weinig aan bij de leerplandoelstellingen en sluiten voorlopig niet aan op de evaluatiecriteria die digitaal worden ingevuld.
- In de hogere graad zorgt gestructureerd mondelinge evaluatie ervoor dat de student een goed zicht krijgt op zijn artistiek proces en zijn artistiek resultaat.
- De evaluatiecriteria worden niet altijd meegedeeld aan de studenten. Transparantie ontbreekt.

Volgende vaststellingen, onder andere vanuit de bereikte resultaten, geven een beeld van de mate waarin de academie **ontwikkelingsgericht** werkt.

- Naast het volledig herbekijken van de evaluatiepraktijk wordt ook de rapporteringspraktijk in vraag gesteld.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- Het AGSO is op basis van een verticale hiërarchische structuur georganiseerd. Aan het hoofd staat de algemeen directeur. Het DKO wordt geleid door een divisiedirecteur. Voor de vier academies Beeldende Kunst is er eveneens een coördinerend directeur. De academie Berchem BK heeft gekozen voor een horizontaal organogram. Dit is kenmerkend voor organisatie van de academie. De directie wil een zo groot mogelijk draagvlak creëren en dit op basis van gelijkwaardigheid. De directie wil heel veel kansen creëren, zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak, om het personeel het beste van zichzelf te geven. Hierdoor is heel wat enthousiasme en ambitie in de academie aanwezig.
- Voor heel het stedelijk onderwijs is een pedagogisch project uitgeschreven. De bedoeling is deze visie naar een artistieke context te vertalen. Er ligt op divisieniveau een convenant klaar om de samenwerking tussen DKO en basisonderwijs te stimuleren en de wijkafdelingen beter te implementeren in het basisonderwijs. De discussie hierover is met de betrokkenen nog niet gevoerd. In de academie is een artistieke visie aanwezig, maar deze is momenteel aan herziening toe. De directie promoot zeer sterk dat de atelierwerking zich vanuit een visie ontplooit. Zo worden de jaarplannen vanuit de eigen ateliervisie opgesteld. Vorig schooljaar zijn gesprekken opgestart om de visie van de lagere en middelbare graad scherper te stellen. Deze zitten in een definitieve fase. Dit schooljaar is het de beurt aan de hogere graad.

- Op het niveau van het agso, de divisie dko en de academie is er heel wat overleg o.a. over het schoolreglement, de organisatie van het mentoraat, personeelsbeleid, de organisatie nascholing, de pedagogische studiedagen en de dag van DKO. De directie wil vooral inhoudelijke accenten leggen. De raad van coördinatoren en het vakoverleg van de lagere en middelbare graad geven belangrijke input en nemen ook beslissingen over de algemene inhoudelijke werking van de academie.
- Vanuit het AGSO wordt het ESF- groeimodel gebruikt om IKZ in de academie te implementeren. Dit model is voorlopig nog niet getransfereerd naar het onderwijs. De stafmedewerker krijgt hiervoor de opdracht, maar de verantwoordelijkheden zijn nog niet afgebakend. De aansluiting bij de beginsituatie van elke academie is een moeilijke opdracht, maar vooral een hele uitdaging.
In de academie worden verschillende processen in vraag gesteld. Zo is het volledige evaluatieproces aan herziening toe. Cijfergegevens worden dan weer te weinig geanalyseerd. Tijdens de verschillende overlegmomenten wordt in voldoende mate gereflecteerd op voorbije activiteiten.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen in de specifiek artistiek ateliers (SAA) glasschilderkunst, kunstambacht: boekkunst, mode-en theaterkostuums, schilderkunst, toegepaste grafiek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerbegeleiding in de SAA: waarbij het instapmoment bijzonder veel aandacht krijgt.
- Het blijvend contact houden met verschillende afgestudeerde leerlingen.
- De aandacht voor een degelijke uitrusting in de SAA.
- De aandacht voor de kostenbeheersing voor elke cursist: vb de schetsboek, groepsaankopen, gerecycleerd materiaal.
- De evaluatiepraktijk in de SAA schilderkunst.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het engagement van de directie om beschikbaar potentieel te optimaliseren.
- Het promoten van de eigen visie in het atelier.
- De participatieve besluitvorming in de academie.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De infrastructuur en uitrusting in de wijkafdelingen.
- Het optimaliseren van de samenhang tussen de leerjaren in de lagere graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het verbeteren van het pedagogisch inhoudelijk overleg in alle graden.

- Het zelfreflecterend vermogen verhogen in de lagere graad.
- Het uitwerken en implementeren van een visie op nascholing in de academie.
- Het uitwerken en implementeren van een transparante evaluatiepraktijk die aansluit op de leerplandoelstellingen en de visie van de academie.
- Het uitwerken en implementeren van de rapportering van evaluaties.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De meerwaarde van de gehele bovenbouwstructuur van het AGSO in de werking van de academie communiceren.
- In samenwerking met het basisonderwijs het profiel van de academie realiseren en zichtbaar maken in de wijkafdelingen.
- Het beter afstemmen van de zorg voor kwaliteit vanuit de divisie en de zorg voor kwaliteit in de academie en de klas.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het realiseren van de leerplandoelstellingen in de lagere graad algemene beeldende vorming

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Beeldende kunst

omwille van tekorten voor volgende vak(ken)/optie(s)
--

Vak/Optie per studierichting

beeldende kunst algemeen beeldende vorming (graad: I)

omwille van

de leerplanrealisatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 20 december 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Quix

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: